

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö lähettää lausunnolle EU:n päästökauppadirektiivin toimeenpanoa tarkastelevan arviomuistion. Siinä kuvataan uuden fossiilisten polttoaineiden jakelua koskevan päästökaupan vaatimuksia, arvioidaan vaikutuksia ja esitellään direktiivin mahdollistamat kansalliset toteuttamisvaihtoehdot.

Päästökauppadirektiivin uudistuksella pyritään vastaamaan päästövähennystavoitteiden kiristymiseen. Euroopan komissio antoi 14.7.2021 osana EU:n 55-valmiuspakettia ehdotukset päästökauppadirektiivin muuttamiseksi.

Direktiivipäivityksellä perustetaan uusi fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppajärjestelmä. Sitä kutsutaan direktiivissärakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen päästökauppajärjestelmäksi. Uutta järjestelmää koskevat direktiivimuutokset tulevat panna kansallisesti toimeen 30.6.2024 mennessä.

Uusi jakelijoiden päästökauppa kattaa tieliikenteen, rakennusten erillislämmityksen, rakentamisen sekä nykyisen yleisen päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja energiantuotannon fossiilisen polttoaineen. Direktiivin soveltamisalaa laajennettiin neuvotteluiden loppuvaiheessa komission ehdottamasta sisällyttämällä mukaan myös yleisen päästökaupan ulkopuolinen teollisuus sekä rakentaminen.

Direktiivin lopullinen soveltamisala kattaisi Suomessa vuoden 2021 tilastoihin perustuen noin 14,7 miljoonan CO₂-ekvivalenttitonnin päästöt, eli 53,2 prosenttia taakanjakosektorin kokonaispäästöistä.

Tausta

Fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa on uusi erillinen järjestelmä, joka ei ole sidottu nykyiseen, yleiseen päästökauppaan. Järjestelmä on pääosin samankaltainen kuin yleinen päästökauppa, eli EU:n laajuinen järjestelmä, jossa sääntelyn kohteena oleva taho on velvollinen hankkimaan päästöjään vastaavan määrän päästöoikeuksia.

Tässäkin järjestelmässä päästöoikeudet huutokaupataan EU:n tasolla ja niille asetetaan yhteinen katto, joka pienenee vuosittain kohti asetettua päästövähennystavoitetta.

Jakelijoiden päästökauppaan kuuluvat toimialat säilyvät osana taakanjakosektoria ja kuuluvat kansallisten tavoitteiden alle, eli uusi päästökauppa on luonteeltaan EU:n laajuinen päästövähennystoimi taakanjakosektorille eikä oma itsenäinen päästövähennyssektori. Jakelijoiden päästökauppa tukee myös osaltaan ilmastolaissa (423/2022) säädettyjen kansallisten ilmastotavoitteiden toteuttamista taakanjakosektorilla.

Päästökauppadirektiivin toimeenpanoa on valmisteltu syksystä 2022 lähtien. Työ käynnistettiin arvioimalla direktiivin sisältöä, kansallinen sääntelyn tarvetta sekä toteuttamisvaihtoehtoja ja näiden vaikutuksia. Fossiilisen polttoaineen jakelua koskevan päästökauppajärjestelmän toimeenpanoa varten perustetun työryhmän, jonka tehtävänä on ollut kartoittaa edellä mainittuja kysymyksiä arviomuistion muodossa. Direktiivin toimeenpanon määräaika on yleisen päästökaupan osalta 31.12.2023 ja uuden polttoaineen jakelua koskevan päästökauppajärjestelmän osalta 30.6.2024.

Tavoitteet

Fossiilisen polttoaineen jakelua koskevan päästökaupan arviomuistiossa kuvataan direktiivin sisältö, sen mahdollistama liikkumavara sekä kansalliset toteuttamisvaihtoehdot toimeenpanolle ja näiden vaikutukset. Arviomuistiosta saatua lausuntopalautetta hyödynnetään varsinaisen hallituksen esityksen laadinnassa. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2024.

Vastausohjeet vastaanottajille

Antaakseen lausunnon vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Lausunto pyydetään toimittamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa lausuntonsa.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet - > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan myös toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi. Lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/23899/2023

VAHVA-ministeriöitä pyydetään ensisijaisesti antamaan lausunto lausuntopalvelu.fi:n kautta. Tämän lisäksi lausunto (vastaus) viedään VAHVAAan.

Aikataulu

Lausuntoja pyydetään ma 8.1.2024 klo 16.15 mennessä.

Valmistelijat

erityisasiantuntija Valtteri Härmälä (tavoitettavissa ma-to 21.12.2023 asti)
Työ- ja elinkeinoministeriö
+358 295 047 414
valtteri.harmala@gov.fi

erityisasiantuntija Eleonoora Eilittä (lainsäädännön valmistelu)
työ- ja elinkeinoministeriö
+358 295 047 235
eleonoora.eilitta@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM074:00/2023> - Hankeikkuna

Liitteet:

[Arviomuistio - jakelijoiden päästökauppa.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan maakuntahallitus
Akava
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Autoalan keskusliitto ry
Autoliitto ry
Autotuojat ja -teollisuus
Bioenergia ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Etanoliautoilijat ry
Gasum
HSL Helsingin seudun liikenne
Huoltovarmuuskeskus
Ilmastopaneeli
Kaasuautoilijat ry
Kaupan keskusliitto KKL ry
Kemianteollisuus ry
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kirkkohallitus
KL-Kuntahankinnat Oy
Koneyrittäjät
Liikenne- ja viestintäministeriö
Linja-autoliitto ry

Logistiikkayritysten liitto ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Metsäteollisuus ry
Metsäteollisuus ry
MTK
MTK
NEOT
Neste
Neste
Oikeusministeriö
Paikallisliikenneliitto
Paikallisvoima
Rakennusteollisuus RT ry
RAKLI ry
Sahateollisuus
SAK
Senaatti-kiinteistöt
Sitra
SOK
ST1
ST1
STTK
Suomalainen Energiaosuuskunta (SEO)
Suomen Bensiniikauppiaitten ja Liikennepalvelualueiden Liitto SBL ry
Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
Suomen Isännöintiliitto ry
Suomen Kaasuyhdistys ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
Suomen Kuntaliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen lähiennergialiitto ry
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen taksiliitto r.y.
Suomen ympäristökeskus SYKE
Suomen Yrittäjät
Suomen yrittäjät ry
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Sähköteknisen Kaupan Liitto ry
Teboil
Teboil
Teboil
Teknologiateollisuus
Teknologiateollisuus ry
Traficom
Tukes/Finas-akreditointipalvelu
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
WWF Suomi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Härmälä Valtteri
Työ- ja elinkeinoministeriö